

Pont de Pedret

Cercs

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona de sud del municipi, sobre el riu Llobregat.

Coordenades:

Latitud: 42.108
Longitud: 1.88175
UTM Est (X): 407545
UTM Nord (Y): 4662372

Classificació

Número de fitxa 08268 - 81
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Medieval Romànic Gòtic Modern
Segle XV
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL núm. 1014-I, de 13/04/2005
Número inventari si. IPA 12354
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Cercs. Ctra. de Ribes, 20. 08698 Cercs
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dj., 31/03/2016 - 02:00

Descripció

Pont sobre el riu Llobregat format per un gran arc central d'esquena d'ase, molt més alt que la resta, sota el qual discorren les aigües del riu, junt amb altres arcs a costat i costat. El pont té una llargada aproximada d'uns 80 metres, està orientat est oest en el sentit de pas. En total compta amb quatre arcs de diferents amplades; al costat de ponent n'hi ha dos de mig punt rebaixat (el de l'extrem més oest, de 5,6 m, i l'altre, de 5,9 m de llum), al centre el gran arc gran apuntat (ogival, de 14,4 m de llum) i a l'extrem de llevant, el quart arc, en aquest cas de mig punt (3,3 m). Són arcs bastits amb dovelles més aviat petites de pedra del tipus sorrenc, de pedra lleugerament més clara en l'arc central, que es recolzen sobre pilars de secció rectangular però que al costat nord els basaments mostren un acabament piramidal, a manera de trencaaigües; pel costat sud, aigües avall, presenta l'acabament rectangular dels pilars. A l'intradós de l'arc central, trobem línies superposades de forats associats al sistema de bastides utilitzat per la seva construcció. La caixa té una amplada lliure de 2,35 metres, per bé que l'amplada total de la construcció, o sigui del pont incloent les baranes és de 3,1 m. Les baranes són murs de paredat format per pedres de tall irregular coronat amb lloses planes, té una amplada de 38 cm i una alçada d'uns 80 cm per la cara interior. A la part inferior de la barana hi ha alguns petits forats de desaigua. El conjunt el parament dels murs és format per paredat de carreus desbastats i pedres irregulars, que amb certes diferències en el global, que responen a les diverses reparacions realitzades al llarg dels anys. El paviment és bàsicament de còdols. Els resultats de l'excavació arqueològica realitzada l'any 1993 va permetre documentar dos nivells de paviments, el més antic probablement és l'original del període de construcció, i el segon, correspondria a l'actual, i s'ha situat cronològicament en els segles XVI i XVII. Els treballs arqueològics es van centrar en les terres que envoltaven la base del pont, per tal de localitzar nivells associats al moment de construcció de l'estructura i aproximar-se a una cronologia el més ajustada possible per a la data de construcció. També es va plantejar un estudi dels paraments des del punt de vista arqueològic, per tal d'identificar les diferents fases constructives, destruccions i reparacions sofertes.

Observacions:

En una de les lloses del costat oriental hi ha una creu gravada que s'ha interpretat que pot tractar-se d'una reutilització potser d'una pedra provinent de l'església de Sant Quirze de Pedret o potser com símbol d'una benedicció del propi pont.

Història

El Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona va realitzar una intervenció al monument ja l'any 1993, consistent en la documentació de l'estructura per tal de realitzar un projecte de restauració. En aquesta fase les van dur a terme uns sondeigs arqueològics en dos punts de la caixa del pont, per part de A. López Mullor i A. Caixal. L'any 2000 es van dur a terme diversos treballs arqueològics per la Diputació de Barcelona i a càrrec de Josep M. Vila. El mateix any 2000 es van concloure les obres de restauració, consistents en una consolidació estructural dels paraments, incloent el rejuntat dels carreus i la reparació d'esquerdes i fissures; es va impermeabilitzar el paviment i col·locar canals i reixes de desguàs, a més de tornar a posar en ús els forats de desguàs d'aigües; de fet, una consolidació global del pont i una adequació de l'entorn més immediat. Les conclusions aportades pels treballs arqueològics, complementat amb l'estudi de la documentació relacionada amb Pedret, van assenyalar un seguit de fases constructives del pont. En primer lloc fer esment a que les primeres notícies del lloc de Pedret es remunten al segle IX, en un context d'estructuració eclesiàstica del territori, acompanyat d'una ordenació civil i militar que facilitaria un assentament de la població existent; moment en que també es creu que es degué realitzar una recuperació o reestructuració de la xarxa de comunicacions. Els treballs realitzats entorn al pont, conclouen que a l'indret devia haver-hi un pont anterior (potser de tres arcs o quatre) del qual es conserva una part, coincidint amb la part interna de l'arc més oriental i part d'un estrep a la base del pilar de separació de l'arc central i el més occidental; aquesta primera fase va ser datada entre els segles XI-XII/XIII. Es documenta una segona fase de

construcció entre finals del segle XIII i el segle XIV. En aquesta, cap a finals del segle XIII, sense que es pugui precisar exactament quant, es degué produir un ensorrament parcial del pont, afectant bàsicament l'arc central i els arrencaments laterals (es conserva un testament de l'any 1286, en que Ramon d'Avià feia una donació per les obres del pont de Pedret). Es creu que la reconstrucció del pont es degué realitzar a finals del segle XIII, i degueren consistir en aixecar un nou arc central i occidental, segurament de mig punt, dels que es conserva un arrencament oriental, a més d'altres reformes. El pont patiria un segon enfonsament no datat amb exactitud, i amb danys menors. Una tercera nova etapa d'obres data al segle XV, consistent en la reconstrucció de l'arc central del pont, tot configurant l'actual arc ogival. D'aquesta gran fase de reconstrucció també es documenten altres paraments, sembla que aprofitant materials anteriors. La quarta fase identificada es relaciona amb actuacions dutes a terme al segle XVI, entre les quals la construcció dels dos arcs del costat occidental, els quals es creu que es degueren bastir a manera de reforç de l'estructura. La construcció es situa en un moment de decadència, es coneix un document del 1510 en relació a la parròquia de Pedret que diu "inhabitata et carens parrochianis". Entre els segles XVI i XVII es van produir altres modificacions (cinquena fase). Dels segles XVII o XVIII es documenten les darreres reparacions conegudes, construcció d'un mur al tram occidental de la cara sud, altres reparacions al constat nord i la construcció d'un contrafort, entre altres, sembla que totes són obres i actuacions anteriors o contemporànies a la col·locació del paviment. L'aspecte que degué tenir el pont en finalitzar les obres d'aquesta fase, seria pràcticament el que ens ha arribat als nostres dies, en aquesta fase en que es degué col·locar el paviment actual. Ja de finals del segle XIX i inicis del XX es documenten altres actuacions, bàsicament uns coberts adossats, relacionats amb les obres de construcció del ferrocarril Olvan-Guardiola.

Bibliografia

BOLÒS, J. (1985): "Resclous de Pedret". Catalunya Romànica XII: El Berguedà. Barcelona: 236-238
CAMPRUBÍ PLANS, J. (1996): "El ferrocarril a la Catalunya Central", a Dovella, núm. 53: 35-42.
Manresa. CASTELLANO, A. 1995. "Església de Sant Quirze de Pedret, Cercs. Les fonts documentals". Quaderns Científics i Tècnics, 6: Investigacions arqueològiques i històriques al Berguedà (II): 183-194.
LÓPEZ MULLOR, A.; CAIXAL, A. (1995): "Església de Sant Quirze de Pedret, Cercs. Excavacions arqueològiques. Campanyes 1989-1992". Quaderns Científics i Tècnics, 6: Investigacions arqueològiques i històriques al Berguedà (II): 194-359.
MARISTANY, M. (1998): Els ponts de pedra de Catalunya. Barcelona.
PERARNAU, J.; PIÑERO, J. (1992): Catàleg de protecció del patrimoni històric, arquitectònic, natural i ambiental del terme municipal de Cercs. Fitxa P. 2. Ajuntament de Cercs
RIU, M. (1989): L'arqueologia medieval a Catalunya. Barcelona: Els llibres de la frontera.
SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.
TORRES, C.A. (1905). Itinerari per les Valls Altes del Llobregat. Berguedà. Barcelona.
VILA CARABASSA, J.M. (2009): Estudio arqueológico del puente de Pedret (Cercs, Berguedà) VILA CARABASSA, J.M. (2001): "Intervenció arqueològica al Pont de Pedret", a Actes de les Jornades d'Arqueologia i Paleontologia 2001: Comarques de Barcelona 1996-2001: La Garriga. VVAA. (1985): Catalunya Romànica. XII. El Berguedà, Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

